

**WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO
w Zespole Szkolno Przedszkolnym nr 1 w Krakowie.**

Opracowała
mgr Edyta Grabowska

PODSTAWA PRAWNA

- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz. U. z 1996 r., Nr 67, poz. 329 ze zm.) zobowiązuje placówki oświatowe do „przygotowania uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia”.
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982r . - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2003 r., Nr 118, poz. 1112, Nr 137, poz.1304, Nr203, poz. 1966, Nr 228, poz.2258 oraz z 2004r., Nr 96, poz. 959 i Nr 179, poz. 1845) dotyczy zasadności zatrudnienia w szkole doradcy zawodowego.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2013.532 z dnia 7 maja 2013 r.). Zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowej prowadzą nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych i specjaliści.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018r. w sprawie doradztwa zawodowego.

Wg Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018r. działaniami w zakresie doradztwa zawodowego objęte od 1. września 2018r.:

1.Przedszkola.

2. Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego.

3. Klasy I- VIII w zreformowanej szkole podstawowej.

WSDZ zakłada, że:

1. Wybór zawodu nie jest pojedynczym aktem – to długotrwały proces stanowiący sekwencje decyzji podejmowanych przez wiele lat.

2. Na wybór zawodu składają się: wiedza na temat własnych predyspozycji i umiejętności, wiedza na temat zawodów, ścieżek edukacyjnych i rynku pracy.

3. Preferencje edukacyjne i zawodowe są zależne od uwarunkowań wewnętrznych (cechy osobowości, temperament, zdolności) i zewnętrznych człowieka (doświadczenia, otoczenie społeczne).

4. Szkoła podstawowa obok rodziny stanowi środowisko mające istotny wpływ na podejmowanie decyzji edukacyjnych uczniów.

Działania w ramach WSDZ powinny być zaplanowane, spójne, prowadzone w sposób ciągły i systematyczny.

OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ WSDZ:

1. Dyrektor szkoły – dopuszcza program do użytku po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej.
2. Doradca zawodowy – czuwa nad sprawnym przebiegiem realizacji programu.
3. Pedagog – wspierają wychowawców w realizacji programu nauczania, udzielają wsparcia indywidualnego w sytuacjach tego wymagających, prowadzą zajęcia grupowe z uczniami;
4. Pedagog specjalny – wspiera, zwłaszcza uczniów z opiniami i orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego.
5. Wychowawcy – wspierają uczniów w poszerzaniu wiedzy na temat oferty edukacyjnej oraz rozwijają zainteresowania i talenty uczniów pomocne przy wyborze kierunku drogi zawodowej.
6. Nauczyciel bibliotekarz – gromadzi aktualne publikacje związane z ofertą edukacyjną.
7. Pozostali nauczyciele – dbają o poszerzanie wiedzy dotyczącej zawodów oraz predyspozycji uczniów zgodnie z uczonym przedmiotem i treściami programowymi.
8. Higienista szkolna – pogadanki na przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania określonych zawodów.

FORMY PODEJMOWANYCH DZIAŁAŃ:

1. **Preorientacja zawodowa dla przedszkola** mająca na celu wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami oraz pobudzenie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień, realizowana na zajęciach edukacyjnych prowadzonych zgodnie z przyjętymi programami wychowania przedszkolnego przez nauczycieli wychowania przedszkolnego.
2. **Orientacja zawodowa dla klas I–VI szkoły podstawowej** mająca na celu zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzenie, rozpoznawanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień, realizowana na lekcjach wychowawczych przez nauczycieli wychowawców.

3. **Doradztwo zawodowe dla klas VII–VIII szkoły podstawowej** realizowane w wymiarze 10 godzin w każdym roku szkolnym przez szkolnego doradcę zawodowego w oparciu o przygotowany program nauczania oraz nauczycieli wychowawców na lekcjach wychowawczych.

CEL OGÓLNY WSDZ:

1. Kształtowanie w uczniach właściwych przekonań, wartości oraz postaw zmierzających do podejmowania przez nich właściwych decyzji edukacyjno -zawodowych.
2. Przygotowanie uczniów szkoły podstawowej do wyboru kierunków kształcenia i zawodu poprzez samopoznanie, poznanie rynku pracy
3. Przygotowanie uczniów do radzenia sobie z ciągłymi zmianami we współczesnym świecie
4. Wspieranie uczniów w doradzaniu kierunków dalszego kształcenia, wyboru zawodu i planowania kariery zawodowej oraz udzielaniu informacji w tym zakresie.

CELE SZCZEGÓŁOWE WSDZ

Uczeń:

1. Powinien posiadać informacje na temat różnych grup zawodowych (charakter wykonywanej pracy, wymagania do konkretnego zawodu, przeciwwskazania zdrowotne).
2. Rozwija swoje zainteresowania i umiejętności, wie jak się uczyć.
3. Rozwija umiejętność pracy w zespole (komunikatywność, zaangażowanie, właściwe relacje społeczne, współpraca w grupie).
4. Rozwija umiejętność podejmowania decyzji.
5. Jest otwarty i przygotowany na wyzwania współczesnego świata (gotowość do zmian).
6. Powinien znać swoje predyspozycje zawodowe, mocne i słabe strony, własne ograniczenia, umiejętności, zainteresowania i uzdolnienia.
7. Powinien świadomie umieć zaplanować swoją ścieżkę edukacyjno – zawodową (kariery zawodową).

Rodzice:

1. Zostaną uświadomieni o istotnej roli rodzica/ opiekuna prawnego w procesie przygotowania dziecka do wyborów edukacyjno – zawodowych.
2. Zostaną wskazane źródła informacji – informatory, publikacje, adresy internetowe .
3. Znają czynniki ważne przy wyborze szkoły i zawodu.
4. Znają ofertę szkół ponadpodstawowych i zasady oraz terminarz rekrutacji.
5. Angażują się w pracę doradczą szkoły (np. prezentują swoje zawody i zakłady pracy).
6. Wiedzą gdzie szukać pomocy dla swoich dzieci w sytuacjach trudnych.

Nauczyciele wychowawcy:

1. Wykorzystują wiedzę o uczniu, pomagają mu określając jego ścieżkę edukacyjną i zawodową.
2. Umożliwiają rozwój zainteresowań i zdolności uczniów.
3. Realizują tematy zawodoznawcze podczas lekcji wychowawczych.
4. Wspierają rodziców w procesie doradczym, udzielają informacji.

Wychowawcy na lekcjach wychowawczych wprowadzają podstawy treningu interpersonalnego, kierują uczniów potrzebujących pomocy do doradcy zawodowego na konsultacje, prowadzą zajęcia na temat poznawania siebie i o tematyce zawodowej, uczą sposobów organizacji pracy własnej, wyznaczania celów.

Na każdym przedmiocie nauczyciele realizują podstawę programową odnosząc się do doradztwa zawodowego.

Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej uczą wyszukiwania informacji na temat edukacji i zawodów za pomocą słowników, encyklopedii, komputera. Wdrażają do podejmowania obowiązków i rzetelnego ich wypełniania. Zapoznają z pojęciem pracy i wynagrodzenia pieniężnego oraz sytuacji ekonomicznej rodziny. Przedstawiają znaczenie pracy w życiu człowieka, omawiają z dziećmi zawody ich najbliższych, prezentują

charakterystykę pracy w różnych zawodach. Rozwijają zainteresowania, zapoznają ze sposobami powstawania różnych przedmiotów, uczą podstawowych umiejętności technicznych.

Nauczyciele-wychowawcy świetlicy aranżują zabawy sprzyjające poznawaniu różnych zawodów, organizują kącki zawodowe w świetlicy.

Nauczyciel zajęć komputerowych prowadzi naukę poszukiwania, selekcjonowania, porządkowania, gromadzenia i wykorzystywania informacji np. dotyczących oferty edukacyjnej szkół średnich, wyjaśnia organizację pracy i przepisy bhp w pracy z komputerem, uczy komunikowania się z pomocą komputera i technologii informacyjnych. Prezentuje sposoby opracowywania tekstów, prezentacji multimedialnych oraz danych liczbowych w arkuszu kalkulacyjnym. Wdraża do pracy zespołowej w ramach projektu, pokazuje sposoby wykorzystania technologii informacyjnych w różnych zawodach.

Nauczyciele języka polskiego omawiają charakter pracy w różnych zawodach, uczą tworzenia wypowiedzi: pisanie życiorysu, podania, ogłoszenia, listu oficjalnego (dostosowywanie wypowiedzi do sytuacji). Kształtują umiejętność operowania słownictwem z kręgu: szkoła i nauka, środowisko społeczne. Wdrażają do samokształcenia i docierania do informacji za pomocą słowników, encyklopedii. Pokazują znaczenie komunikacji niewerbalnej w autoprezentacji.

Nauczyciele matematyki uczą gromadzenia i porządkowania danych o edukacji i zawodach, odczytywania i interpretacji danych w tekstach, tablicach i wykresach. Kształtują umiejętność posługiwania się procentami, zapoznają z zawodami z dziedziny księgowości i rachunkowości. Uczą planowania czynności z wykorzystaniem kalendarza (wykonywanie obliczeń) oraz dzielenia zadań na etapy.

Nauczyciele języków obcych zapoznają z zasobem języka dotyczącym szkoły i pracy oraz cech charakteru i umiejętności. Prezentują uczniom filmy o zawodach w języku obcym. Uczą tworzenia kilkuzdaniowych wypowiedzi na temat swoich umiejętności (prezentacja siebie). Zachęcają do pracy zespołowej metodą projektu.

Nauczyciele przyrody omawiają stan zdrowia i choroby człowieka nawiązując do przeciwwskazań zdrowotnych w wybranych zawodach. Wykazują znaczenie odpoczynku w życiu człowieka, prawidłowych warunków nauki i pracy, zasad uczenia się. Wdrażają do planowania dnia i organizowania pracy własnej. Zapoznają z zawodami z dziedziny meteorologii, rolnictwa, biologii, leśnictwa, ochrony środowiska, fizyki, chemii, geografii, ochrony zdrowia, astronomii.

Nauczyciele historii i wiedzy o społeczeństwie informują o siedzibie władz lokalnych uczniów oraz ich zakresie działań i sposobie powoływania. Wyjaśniają demokratyczny charakter państwa. Charakteryzują pojęcie samorządności, opisują zawody związane z polityką, dyplomacją, przedstawiają zawód historyka. Zapoznają ze znaczeniem społecznego podziału pracy, opisują grupy społeczne i ich role w społeczeństwie. Omawiają z uczniami problemy współczesnej Polski (m.in. bezrobocie). Zapoznają ze zjawiskiem emigracji politycznej i zarobkowej. Uczą tworzenia drzewa genealogicznego. Omawiają z uczniami funkcjonowanie przemysłu, warunki pracy w fabryce dawniej i dziś. Prezentują podstawowe cechy obecnego systemu gospodarczego.

Nauczyciele wychowania fizycznego omawiając trening zdrowotny, pomagają opracować rozkład dnia ucznia, uwzględniając proporcje między pracą a wypoczynkiem, wysiłkiem umysłowym i fizycznym.

Nauczyciele wychowania do życia w rodzinie prowadzą lekcje na temat ról społecznych i modeli życia. Zapoznają ze sposobem pracy instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny. Kształtują u uczniów poczucie odpowiedzialności za własny rozwój.

Nauczyciele etyki przedstawiają znaczenie i wartość pracy w życiu człowieka, etykę zawodową, pomagają tworzyć uczniom ich własne systemy wartości. Pomagają poznać siebie, przyjąć odpowiedzialność za siebie. Przekazują wiedzę o znaczeniu praw i obowiązków, zasad i reguł postępowania w życiu człowieka. Uczą prowadzenia dyskusji i umiejętności uzasadniania opinii dotyczących zjawisk w społeczności lokalnej

Nauczyciel muzyki zapoznaje uczniów z zawodami związanymi z muzyką, przekazuje wiedzę o tworzeniu instrumentów, uczy gry na instrumentach.

Nauczyciel plastyki zapoznaje z zawodami z dziedziny kultury. Uczy korzystania z przekazów medialnych oraz wykorzystywania ich wytworów.

Nauczyciel techniki opisuje funkcje urządzeń technicznych, omawia kolejność działań technologicznych, organizację miejsca pracy i szacowanie czasu jej trwania. Uczy posługiwania się narzędziami do obróbki ręcznej.

Nauczyciele bibliotekarze prenumerują czasopisma związane z edukacją oraz literaturę z zakresu doradztwa zawodowego, udostępniają ulotki o szkołach.

Ponadto nauczyciele prowadzą zajęcia pozalekcyjne i koła zainteresowań umożliwiające uczniom rozwijanie swoich zdolności i umiejętności.

WSPÓŁPRACA

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa wsparcie merytoryczne dla szkół, stanowią:

1. Poradnie psychologiczno-pedagogiczne.
2. Ośrodki doskonalenia nauczycieli.
3. Biblioteki pedagogiczne i centra kształcenia praktycznego.

Jednakże szkoła dodatkowo powinna pozyskać partnerów wspierających działania związane z doradztwem zawodowym. Są to instytucje, placówki, firmy, które mogą być angażowane w działania kierowane do trzech grup adresatów: uczniów, nauczycieli i rodziców.

METODY i FORMY PRACY

1. Zajęcia doradztwa zawodowego.
2. Lekcje wychowawcze.
3. Warsztaty zawodoznawcze organizowane przez PPP nr 3.
4. Spotkania z przedstawicielami zawodów.
5. Targi edukacyjne, giełdy szkół, udział w giełdach szkół ponadpodstawowych wg grafiku aktualnego na dany rok szkolny.

TREŚCI PROGRAMOWE

Treści z zakresu doradztwa zawodowego będą realizowane w ciągu roku szkolnego na lekcjach wychowawczych, przedmiotowych, zastępstwach, zajęciach pozalekcyjnych oraz poza szkołą poprzez udział uczniów w wyjściach i wycieczkach, w spotkaniach i imprezach edukacyjnych związanych z wyborem szkoły ponadpodstawowej i poznawaniem zawodów.

Przewidywane rezultaty (efekty) i korzyści z realizacji WSDZ:

Dla uczniów i rodziców:

- Dostęp do informacji edukacyjnej i zawodowej dla uczniów, nauczycieli oraz rodziców.
- Świadome, trafniejsze decyzje edukacyjne i zawodowe.
- Kształtowanie odpowiednich postaw, nawyków, umiejętności i wiedzy oraz aktywności zawodowej uczniów.
- Mniej niepowodzeń szkolnych, zniechęcenia do nauki i pracy.
- Pomoc rodzinie w kształtowaniu określonych postaw i zachowań związanych z planowaniem kariery zawodowej ich dzieci.
- Przygotowania uczniów do pełnienia różnych ról społecznych.

Dla szkoły:

- Utworzenie na terenie szkoły bazy informacji edukacyjnej i zawodowej oraz zapewnienie jej systematycznej aktualizacji.
- Realizowanie przepisów prawa oświatowego w zakresie doradztwa zawodowego.

Dla środowiska lokalnego:

- Zwiększenie trafności decyzji edukacyjnych uczniów wybierających szkołę średnią.
- Promocja lokalnych instytucji i zakładów pracy.

EWALUACJA WSDZ

Ewaluacji poddawani są uczniowie klas VII i VIII wypełniając ankietę po zakończeniu bloku zajęć z doradztwa zawodowego. Podsumowania dokonuje doradca zawodowy. Na podstawie wyników ankiety szkolny doradca zawodowy dokona ewentualnej modyfikacji WSDZ.

HARMONOGRAM DZIAŁAŃ

Lp.	ZADANIE	FORMA DZIAŁANIA	REALIZATOR	TERMIN
1	Opracowanie Wewnętrznej Systemu Doradztwa Zawodowego	konsultacja	doradca zawodowy	wrzesień 2018

2	Zapoznanie Rady Pedagogicznej z WSDZ, zaopiniowanie systemu	prezentacja	doradca zawodowy	wrzesień 2018
5	Prowadzenie zajęć doradztwa zawodowego w klasach VII i VIII	warsztaty	doradca zawodowy	cały rok szkolny
6	Rozmowy diagnostyczno- doradcze w zakresie wyboru zawodu	spotkania indywidualne i grupowe	Psycholog, doradca zawodowy z PPP nr 3	cały rok szkolny wg odrębnego grafiku
7	Realizacja treści programowych dla klas I-III. Zapoznanie się z pracą w różnych zawodach.	W ramach zajęć edukacyjnych wg planu nauczyciela	wychowawcy klas I-III	cały rok szkolny
8	Realizacja treści programowych dot. doradztwa zawodowego na lekcjach wychowawczych w klasach IV-VIII wg programu wychowawczego właściwego dla każdego poziomu. Rozmowy z wychowawcą klasy.	Godziny wychowawcze	wychowawcy klas IV-VIII	cały rok szkolny
9	1. Wycieczki zawodoznawcze dla uczniów klas VIII	1. Targi edukacyjne- „Festiwal zawodów”. 2. Targi zawodowe szkolnictwa techniczno- branżowego. 3. Dni Otwarte szkół ponadpodstawowych	doradca zawodowy, wychowawcy klas VII-VIII uczniowie indywidualnie	Wg odrębnego grafiku
10	Współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną Nr 3, ul. Konfederacka w Krakowie	warsztaty dla uczniów	psycholog, doradca zawodowy	Wg odrębnego grafiku
11	Omówienie dokumentacji i kryteriów przyjęć uczniów do szkół ponadpodstawowych	pogadanka dla rodziców i uczniów klas VIII	Wychowawcy podczas godzin wychowawczych, doradca zawodowy podczas zajęć	marzec- kwiecień

SUGEROWANE ŹRÓDŁA do wykorzystania podczas zajęć:

www.ore.edu.pl – zakładka Doradztwo zawodowe

www.koweziu.edu.pl

www.mapakarier.org

